

15. Сковородников А.П. Экспрессивные синтаксические конструкции современного русского литературного языка / А.П. Сковородников. — Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1981. — 255 с.
16. Хаблак Г.Г. Функционально-стилевые особенности использования грамматических категорий в газетно-публицистической речи: дис. ...кандидата филол. наук : 10.01.10 / Хаблак Галина Гавриловна. — М., 1984. — 171 с.

Inna Zavalniuk (Vinnytsa)

STYLISTIC SPECIFIC AND SOCIAL DENOTATION OF SYNTACTIC UNITS OF MODERN UKRAINIAN NEWSPAPER TEXTS

The stylistic specific of the syntactic units which appeared on the background of the genre differentiation in the Ukrainian newspaper language in the beginning of XX century is analyzed in the article. The basic functional changes in the Ukrainian press of the definite period are outlined and their influence on the stylistic resources of Ukrainian syntax is examined.

Keywords: syntactic units, genre differentiation of the newspaper material, informative genres, analytical genres, artistically publicistic genres, stylistic specific, functional changes, the Ukrainian newspapers language in the beginning of XX century.

Мовна мозаїка

І ЧИ И ПИСАТИ У ВЛАСНИХ ІНШОМОВНИХ НАЗВАХ?

Чому в українському житку стає більше власних назв іншомовного походження, у яких замість *і* пишуть *и*? Чи можна поширювати на них "правило дев'ятки"? Ці запитання сьогодні ставить багато людей. А й справді, як їх передавати в українській мові?

Уведення свого часу "правила дев'ятки", тобто вживання в загальних назвах іншомовного походження *и* після дев'ятох приголосних **д, т, з, с, ц, ж (дж), ч, ш, р** перед наступним приголосним, посприяло впорядкуванню правопису всіх загальних назв. Що ж до власних іншомовних назв (прізвищ, особових імен, власних географічних назв), то в них після згаданих дев'ятох приголосних вживали *і*, зрідка — *и*. Це створювало труднощі, бо потрібно було запам'ятати, у яких із них писати *і*, а в яких — *и*. Саме тому авторський колектив, який підготував до друку "Український правопис" 1993 року, розширив коло власних географічних назв з *и*. До них потрапили *Алжир, Бразилія, Скандинавія, Братислава, Ватикан, Вашингтон, Крит, Мадрид, Сицилія, Сирія, Чикаго, Чилі, Тибет* та ін.

У проєкті найновішої редакції "Українського правопису" (1999) запропонували поширити "правило дев'ятки" на всі власні іншомовні назви. Цю пропозицію підтримали мовознавці, які брали участь у його обговоренні. Проєкт, як відомо, не став офіційним правописним кодексом, але ідею про вживання *и* в загальних і власних іншомовних назвах після згаданих дев'ятох приголосних активно обстоюють і далі як фахівці, так і практики. Воно відповідає вимові цих приголосних в українській мові та робить послідовним правопис запозичень. Саме тому набір іншомовних особових імен та прізвищ з *и* розширюється, що засвідчує мовна практика і деякі орфографічні словники української мови. Він поповнився такими власними назвами, як *Аристотель, Аристофан, Еврипід, Фридрих, Фердинанд* та ін.

Зважаючи на відзначену вище особливість вимови дев'ятох приголосних звуків в українській мові та прагнучи до однакового, послідовного передавання їх у загальних і власних назвах, маємо підстави писати *и* у словах **Аристотель, Аристофан, Еврипід, Фридрих, Фердинанд** та ін.

Катерина Городенська